

Ostrov, ktorý vyráža dych

Potulky po architektonických zaujímavostiach Bali

Sopečné pohoria prerážajúce chumáče oblakov, vôňa ryžových polí, šťavnaté tropické pralesy, pláže obmývané penou Indického oceánu, priateľskí a pohostinní ľudia ... a výnimočná architektúra – to je ostrov Bali.

Pripravil: Ing. arch. Pavel Kosnáč

Je jedným z najznámejších indonézskejších ostrovov súostrovia Malé Sundy.

Nachádza sa len niekoľko stupňov od rovníka. Vďaka svojej kráse sa nazýva ostrovom bohov. Nádherná príroda, milí ľudia, príjemná klíma, čisté a teplé more, skvelé jedlo, prívetivosť a srdečnosť domácich. Čo viac si možno priať?

Putovanie na toto čarovné miesto je pre Európana pomerne únavné, no stojí za to. Cesta do hlavného mesta Malajzie, Kuala Lumpur, trvá jedenásť hodín. Tu treba prestúpiť a o tri hodiny vás lietadlo „vyplúje“ v cieľi – v Denpase.

Štýlová originalita

Unikátne umenie a kultúra, balijské tance, tradície, krajinná krása, ryžové polia rozložené v kopcoch, sopečné vrchy pyšne sa týčiace do výšky a chrámy, ktorých rozloha a krása berú dych, ostrov plný sýtych farieb a nádhernej architektúry. Bali je miestom, kde sa môžete donekonečna prechádzať a vždy objavíte úchvatnú scenériu. Obavy, že Bali je „zaprataný“ obludnými hotelmi či stavbami zo skla a betónu, je zbytočná. Architekti sa snažia stavať v maximálnom súlade s

prírodou, hotely napríklad nemôžu byť vyššie ako palmy okolo nich. Väčšina Baličanov sa zamerala na jediný druh „umeleckej“ činnosti spočívajúci v stavaní originálnych obydlí pre turistov. Nový kozmopolizmus idúc ruka v ruke s tradičnými prvkami prekvapujúco prosperuje. Nespočetné množstvo kombinácií vnútorného a vonkajšieho bývania s ostrovným čarom a umeleckým úsilím rôznych prvkov a štýlov vytvára nenapodobiteľnú architektúru a atmosféru v nej.

Horúce novinky

Nové technológie a idey v oblasti architektúry a interiérového dizajnu, prichádzajúce z iných častí sveta, Baliččania pretvárajú do tzv. „Bali štýlu“. Chatrče pokryté slamou sú dnes vysoko speňažiteľným majetkom. Stavajú technicky súčasné obydlia a interiéry nesúce nádyh snovej originality. Vznikajú nové duálne prvky, v ktorých sa prelína tradícia s modernosťou, prírodný materiál s kovom či high-tech doplnky s ručnými výrobkami. Na Bali nájdete 150-ročný starý dom v tradičnom štýle s moderným interiérom, nový rodinný dom postavený v španielskom štýle či vplyv japonskej budhistickej zen kultúry. Základom však zostáva zachovanie tradičného dedičstva. Práve rozmanitosť v architektonickom štýle pôsobí v konečnom výraze veľmi umelecky.

Funky príbytok

Dizajnér David Lombard, ktorý pôsobil v Japonsku, Kanade a Európe, s obľubou navrhuje „funky“ domy. Jeho vlastný dom v Canggu je plnohodnotným vyjadrením kreativity. Obklopený rýžovými a pandánovými poliami akoby na prvý pohľad svojou hravou konštrukciou vzbudzoval neúctu k okolitej krajine a umeniu. Kontrastné valcové profily, rozdielne textúry, materiály a fasádne farby však vytvárajú originálny celok. Neočakávané detaily v interiéri dávajú tomuto obydliu čerstvý funky nádyh. Vchod, navrhnutý ako voľne priechodný je do polovice prekrytý bambusom. Druhá polovica je natretá namodro. Vizúálne vytvára priechodný tunel a navodzuje ilúziu únikového východu „do prírody“. Dom obklopuje zaujímavo riešená záhrada.

Dedičstvo tabaku

Vyššie 150 rokov starý Toba Batok patrí rakúskym jezuitom. Jeho fasáda bola namaľovaná a vyrezaná s rysmi štyroch

Singou. Podľa starej Batackej legendy tento mytologický tvor reprezentuje Boru Sanianga Naga, Boha – hada, ktorý stvoril svet. Dom je originálne vložený do srdca

jazera Toba, na severe Sumari. Pravouhlá drevená štruktúra fasády bola na Bali transportovaná. Originálny dizajn domu bol počas rekonštrukcie konzervovaný. Teraz je ukrytý v džungli v Baturiti blízko Badagulu. Strecha domu pokrytá slamou ma vysoký, ostrý štít podobný lodi – stavba reprezentuje tradičný Toba Batak dizajn domov.

Prístav pokoja

Dom je situovaný v okolí rieky Wos v doline vzdialenej 5 km severne od mesta Ubud. Projektoval ho holandský architekt Joost van Grieken. Na jednej strane slúži ako miesto odpočinku a relaxácie, na druhej strane na spontánnu zábavu priateľov. Viditeľný efekt pokoja sa dosiahol vhodnou syntézou farieb a charakteristickým prelínaním interiéru a exteriéru. Citlivým výberom farieb a tradičných ručne vyrobených výrobkov dokázal vo svojom projekte vytvoriť dokonalú harmóniu. K jednoduchosti domu prispel vhodný výber tradičných materiálov. Prístrešok pokryl lombockou trávou. Na strechu a krov vily ako aj na všetky dvere a rámy okien použil kvalitné bengkerai drevo. Nosné steny sú z bielej skaly. Vo všetkých pavilónoch použil slonovinové, lesklé obklady. Steny sú v krémových farbách javanského pieskovca alebo v cantonskej zelenej či tuscanskej terakote.

Kočovne elegantný

Rieka Campuhan v Payogane v Ubude sa stala vhodným miestom pre dom reprezentujúci „kočovný šik“ štýl. Tu nájdú hostia vysnívanú pohodu a ticho

vytrhávajúce ich zo zhonu a ruchu ciest. V balijskom jazyku stváraňuje „miesto pre jogu“. Prioritou číslo jeden sa stal odpočinok. Nábytok je vybraný tak, aby zabezpečil maximálnu flexibilitu a minimálny ruch. Prepych je jemne naznačený nákladnosťou prírodne farbených látok a ručným opracovaním dreva v základnom tvare a forme. Interiér pôsobí veľmi jemne, diskrétno a elegantne.

Ústup tropickej hore

Americký predajca umenia a starožitností Christopher Noto si postavil v Ubude dom snov. Vila je navrhnutá ako prepychový tropický „útulok“ pýšiaci sa závideniahodnou polohou na hrebeni pohoria džungle. Prístup je z rokliny 90 metrov dlhou úzkou cestičkou cez ryžové pole. Z domu je úchvatný výhľad na nekončiacu tropickú scenériu.

Odvážne poňatie

Dvojpodlažné obydlie, patriace gréckej rodine, ktorého autorom je taliansky architekt Giovanni DęAmbrosio je

situované v regióne Kerobokan. Práve tento projekt sa veľmi dobre hodí do horúcej vlhkej Indonézskej klímy. Stal sa jedným z príkladov modernej

architektúry tejto oblasti. Dizajn domu charakterizuje odvážny minimalizmus a lineárnosť, ktorá vás upúta už pri samotnom vstupe. Základ tvorí šikmá strecha ukrytá v štvorcovej nosnej konštrukcii a drevený mriežkový prístrešok poskytujúci príjemný chládok.

Dizajn na Bali

Umelecká spolupráca medzi „nezasvätenými“ a Balijskými umelcami nie je novým fenoménom. Intenzívna tvorivosť miestnych obyvateľov, hojnosť prírodných materiálov a oslavy Hindu Dharma priťahujú umelcov z celého sveta. Výsledkom sú práce, ktoré vznikli pôsobením asimilácie, premien, adaptácie a nových tvarov. Spolupráca medzi miestnym obyvateľstvom a umelcami z cudziny sa premenila na výnosný artikel. Ako lákadlo určite pôsobí radostné podnebie, hojný výber materiálov, lacné a talentované pracovné sily pôsobia na zahraničných umelcov, dizajnérov a remeselníkov ako magnet. Z miestnych „chalúp“ dokázali vlastnou usilovnosťou, tvorivosťou a individuálnym prístupom vytvoriť ozajstné skvosty, v ktorých je radosť tráviť každú voľnú chvíľu. Bývanie na Bali zaznamenalo v poslednej dobe veľký „boom“. Kladú sa naň vysoké požiadavky, ktoré „nútia“ jeho tvorcov ku kvalitnej a citlivej tvorbe interiéru a okolitého prostredia. ■

